

Talking point งานสัมมนา Unlock ESG Value for Business Success

หัวข้อ “ESG กับการยกระดับธุรกิจไทย”

นายรณดล นุ่มนนท์

รองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน

วันพฤหัสบดีที่ 6 มิถุนายน 2567 เวลา 13.15 – 13.45 น.

ณ ห้อง Fuji Grand Ballroom Hotel Nikko Bangkok

- สวัสดีครับ ท่านผู้บริหารบริษัทออนไลน์ แอสเซ็ท และสำนักข่าวอีไฟแนนซ์ไทย วิทยากร แยกผู้มีเกียรติ และสื่อมวลชนทุกท่าน
- ผมต้องขอขอบคุณสำนักข่าวอีไฟแนนซ์ไทยที่จัดงานในวันนี้ขึ้น และรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่เห็นทุกท่านมารวมตัวกันในวันนี้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทุกท่านตระหนักถึงความสำคัญของการยกระดับธุรกิจของท่าน ด้วยการคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล หรือ ESG ซึ่งเป็นสามปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ธุรกิจก้าวไปข้างหน้าได้อย่างยั่งยืน
- จนถึงวันนี้ ผมคิดว่าทุกท่านคงผ่านจุดที่ตั้งคำถามถึงความจำเป็นด้าน ESG แล้ว แต่คำถามที่สำคัญกว่านั้นคือ ท่านพร้อมและเริ่มปรับตัวด้าน ESG แล้วหรือยัง
- ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา และมองไปข้างหน้าที่กระแสโลกให้ความสำคัญกับ ESG มากขึ้นเรื่อย ๆ เป็นที่แน่ชัดว่าการดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงแต่ผลกำไรนั้น ไม่เพียงพอที่จะตอบโจทย์กับความท้าทาย รวมถึงความคาดหวังจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งผู้บริโภคและนักลงทุนต่อการดำเนินธุรกิจที่ต้องคำนึงถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (climate change)
- ก่อนอื่นเพื่อให้เห็นภาพปัญหาที่ชัด ผมขอสรุปความท้าทายที่ธุรกิจไทยกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบันเป็น 3 ประการด้วยกัน คือ
- **ประการแรก** แม้ไทยจะปล่อยก๊าซเรือนกระจกอยู่ใน top 20 ของโลก แต่ในด้านความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศแปรปรวน (physical risk) ไทยเราติดอันดับ top 10 ประเทศที่จะได้รับผลกระทบจาก climate change รุนแรงที่สุด¹ โดยมีผลจากงานวิจัยชี้ว่าไทยจะเจออากาศร้อนยาวนานขึ้น และจะเผชิญภัยแล้งและน้ำท่วมฉับพลันบ่อยครั้งขึ้น² ทำให้ธุรกิจไทยอาจเผชิญกับผลกระทบรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะภาคเกษตรและการท่องเที่ยวที่พึ่งพาทรัพยากรทางธรรมชาติสูงและมีการจ้างแรงงานเกือบร้อยละ 40³ ของแรงงานทั้งหมด รวมถึงภาคการผลิตที่หลายนิคมอุตสาหกรรมตั้งอยู่ในพื้นที่เสี่ยงต่อน้ำท่วม

¹ รายงาน Global Climate Risk Index 2021, Germanwatch

² การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กับ เศรษฐกิจ (Climate Change and the Economy), PIER (2024)

³ แรงงานภาคเกษตรคิดเป็น 29.3% และภาคที่พักแรมและบริการด้านอาหารคิดเป็น 7.9% ของกำลังแรงงานทั้งหมด, กระทรวงแรงงาน (2023)

นอกจากนี้ หลายจังหวัดในภาคเหนือของไทยยังติดอันดับเมืองที่มีมลพิษสูง⁴ ขณะที่ภาวะโลกร้อนก็อาจส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวของไทย เช่น ภาวะปะการังฟอกขาว ความมีเสน่ห์ของแหล่งท่องเที่ยวไทยก็อาจลดลง ซึ่งอาจกระทบภาคการท่องเที่ยวที่คิดเป็น 1 ใน 5 ของรายได้ของคนไทย นี่เป็นเพียงส่วนหนึ่งของผลกระทบ ซึ่งผมคงต้องตั้งคำถามกลับไปถึงทุกท่านครับว่า เราพร้อมที่จะทำอะไรเพื่อบรรเทาผลกระทบนี้หรือไม่ เพราะหากพวกเราไม่เร่งปรับตัวหรือเตรียมการรับมือ ไทยอาจสูญเสียมูลค่าทางเศรษฐกิจมหาศาล โดยในกรณีที่อุณหภูมิโลกปรับสูงขึ้น 3.2°C ภายในปี 2050 นั้น GDP ไทยอาจลดลงถึงร้อยละ 43⁵

- **ประการที่สอง** ธุรกิจไทยต้องเผชิญแรงกดดันจากนโยบายการค้าในต่างประเทศที่เข้มงวดกับเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกมากขึ้น (transition risk) ไม่ว่าจะเป็น **ธุรกิจขนาดใหญ่** ที่จะได้รับผลกระทบจากการเร่งออกนโยบายเพื่อจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในหลายประเทศ เช่น มาตรการเก็บภาษีคาร์บอนข้ามพรมแดนของยุโรป หรือ CBAM ที่อาจกระทบต่ออุตสาหกรรมซีเมนต์ เหล็ก และปุ๋ยของไทย ที่คิดเป็นกว่าร้อยละ 6 ของ GDP⁶ ซึ่งมาตรการลักษณะนี้มีแต่จะเพิ่มขึ้น และขยายขอบเขตครอบคลุมหลายอุตสาหกรรมมากขึ้น ล่าสุดยุโรปก็ออกมาตรการ EU Deforestation-free Regulation (EUDR)⁷ ที่จะมีผลบังคับใช้ปลายปี 2567 นี้ เพื่อควบคุมกลุ่มสินค้าที่มีส่วนในการทำลายป่า ซึ่งอาจกระทบหลายสินค้าเกษตรส่งออกของไทย เช่น ยางพารา ไม้ และปาล์มน้ำมัน ขณะเดียวกัน **ธุรกิจ SMEs ใน supply chain** ก็เผชิญแรงกดดันจากธุรกิจขนาดใหญ่ที่ทยอยปรับตัว ทั้งนี้ จากการวัดปริมาณการปล่อยคาร์บอนต้องคำนวณตลอดทั้งวงจรผลิตภัณฑ์ ซึ่งในบางอุตสาหกรรมมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของบริษัทใน supply chain สูงกว่าของตัวเองถึง 11 เท่า⁸
- **ประการสุดท้าย** อุตสาหกรรมไทยกว่าร้อยละ 30 ของ GDP⁹ ยังอยู่ในกลุ่มสินค้าน้ำตาลและเป็นเทคโนโลยีโลกเก่าไม่รองรับกระแสความยั่งยืน ไม่ว่าจะเป็นอุตสาหกรรมยานยนต์ ปิโตรเลียม และปิโตรเคมี รวมทั้งธุรกิจจำนวนมากยังพึ่งพาพลังงานจากถ่านหินและน้ำมันในสัดส่วนที่สูง ซึ่งอาจเจอความท้าทายให้เร่งปรับตัว เพราะเป็นอุตสาหกรรมที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูง ถ้าปรับตัวไม่ทัน ก็เสี่ยงที่จะเสียโอกาสทางธุรกิจ ดังนั้น การส่งเสริมเฉพาะการสร้างโอกาสทางธุรกิจในอุตสาหกรรมสีเขียว ย่อมไม่เพียงพอสำหรับบริษัทไทย

⁴ เขียวใหม่ขึ้นอันดับ 1 เมืองที่มีอากาศแย่ที่สุดในโลก ค่า PM2.5 พุ่งสูงเป็นอันตรายต่อสุขภาพ, the Standard (2024)

⁵ รายงาน The economics of climate change: no action not an option, Swiss Re Institute (2021)

⁶ คำนวณจาก GDP สภาพัฒนา (2022)

⁷ มาตรการ EU Deforestation-free Regulation (EUDR) กำหนดทิศทางและสินค้าไทยที่เกี่ยวข้อง – Thai National Shippers' Council (tnsc.com), สมาคมการยางแห่งประเทศไทย (2024)

⁸ Global Supply Chain Report 2022, CDP (2023)

⁹ คำนวณโดย ธปท.

- ท่านผู้มีเกียรติ โจทย์ที่สำคัญกว่าคือการสนับสนุนกลุ่มสีน้ำตาลให้เริ่มปรับตัว นอกเหนือจากการมุ่งสู่อุตสาหกรรมสีเขียว สิ่งที่ผมอยากเน้นเลยคือ การปรับตัว ไม่ได้หมายความว่าธุรกิจต้องเปลี่ยนไป “เขียว” เลย แต่มันคือจุดเริ่มของ journey ที่จะทำให้อุตสาหกรรมเปลี่ยนไป “less brown” มากขึ้นเรื่อย ๆ จนเขียวได้ในวันข้างหน้า ที่เทคโนโลยีมีความพร้อมในต้นทุนที่เหมาะสม
- ผมขอยกตัวอย่างให้เห็นชัดขึ้น ท่านทราบหรือไม่ว่า หากบริษัทรถยนต์ญี่ปุ่นเปลี่ยนทิศทางการผลิตจากรถยนต์ประเภทสันดาปเป็นรถยนต์ไฟฟ้าเพื่อมุ่งสู่เป้าหมาย Net Zero ขึ้นส่วนประกอบรถยนต์ต่อคันจะลดลงจาก 30,000 ชิ้น เหลือเพียง 1,500 – 3,000 ชิ้น¹⁰ สะท้อนว่าโอกาสของผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์สันดาปของไทยอาจลดลงกว่า 10 เท่า
- แต่ในวิกฤตก็ย่อมมีโอกาส หากธุรกิจไทยตระหนักรู้ และปรับตัวยกระดับศักยภาพทางการแข่งขัน สอดคล้องกับนโยบายของรัฐที่จะเพิ่มสัดส่วนการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าให้ได้อย่างน้อยร้อยละ 30 ภายในปี 2030 โดยปรับตัวเปลี่ยนแปลงสู่การผลิตชิ้นส่วนที่เกี่ยวข้องกับรถยนต์ไฟฟ้า เช่น ชิ้นส่วนในระบบแบตเตอรี่ ระบบอิเล็กทรอนิกส์การสื่อสาร และมอเตอร์ไฟฟ้า ได้เพิ่มมากขึ้น ก็จะเป็นโอกาสที่ช่วยให้ไทยยังไปต่อในเวทีโลกได้ และนี่ก็เป็นหนึ่งตัวอย่างของการปรับตัวครับ ซึ่งเราไม่ต้องมุ่งหวังว่าจะต้อง green ทันที แต่ต้อง less brown มากขึ้นเรื่อย ๆ ครับ

1. Journey การปรับตัวของภาคธุรกิจ

- แกกผู้มีเกียรติทุกท่านครับ แม้ว่าเป้า Net Zero ในปี 2065 จะฟังดูอีกไกล แต่การปรับตัวด้านสิ่งแวดล้อมเป็น journey ที่ต้องใช้เวลา จึงต้องเริ่มตั้งแต่ตอนนี้ ทั้งการปรับตัวเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (mitigation) และการปรับตัวเพื่อรับมือผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (adaptation) ในอนาคต
- เราเห็นตัวอย่างของหลายธุรกิจที่ได้เริ่มปรับตัวแล้วและเห็นผลสำเร็จ ผมขอยกตัวอย่างการปรับตัวเพื่อประหยัดพลังงานนะครับ สำหรับธุรกิจโดยทั่วไป ต้นทุนค่าไฟเป็นต้นทุนที่สำคัญ เช่น ธุรกิจโรงแรมที่มีต้นทุนค่าไฟสูงถึงร้อยละ 6 ถึง 8 ของรายได้¹¹ โดยจากการสำรวจธุรกิจโรงแรมที่ปรับตัว เช่น หันมาใช้หลอดไฟ LED ติด solar rooftop หรือเปลี่ยนไปใช้เครื่องปรับอากาศที่ประหยัดไฟ พบว่าสามารถลดต้นทุนค่าไฟไปได้เกือบร้อยละ 30 อีกทั้งยังช่วยเพิ่มจุดขายให้กับโรงแรมได้อีกด้วย และในงานวันนี้ ท่านคงจะมีโอกาสได้รับฟังตัวอย่าง success case ของอีกหลายธุรกิจ
- ในความเห็นของผม กระบวนการปรับตัวของภาคธุรกิจไม่ว่าจะขนาดใหญ่หรือเล็กต้องอาศัยความพร้อมใน 3 เรื่อง

¹⁰ เทรนด์ ‘NET ZERO’ กับโอกาสการลงทุนที่ยั่งยืนในไทย, SET (2023)

¹¹ ธุรกิจภาคไหนรับมืออย่างไร... กับค่าไฟที่ปรับขึ้น (bot.or.th), BOT (2023)

เรื่องแรก การตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการปรับตัว: สิ่งแรกที่ต้องเกิดขึ้นกับองค์กรคือต้องมี “tone from the top” ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญ ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรต้องแสดง commitment เพื่อขับเคลื่อนเรื่องนี้ภายในองค์กรให้เป็นรูปธรรม ซึ่งผมมั่นใจว่าหลาย ๆ ท่านที่มาในวันนี้ตระหนักและได้เริ่มปรับตัวแล้ว และน่ายินดีที่อีกหลายธุรกิจที่มาร่วมในวันนี้ มาเพราะสนใจที่จะปรับตัว แต่สิ่งหนึ่งที่ผมเน้นย้ำเสมอมาคือ นอกจากจะตระหนักถึงความสำคัญของการปรับตัวแล้ว ธุรกิจต้องให้ความสำคัญกับบริบทและความพร้อมในการปรับตัว เพื่อให้จังหวะและเวลาของการปรับตัว **ไม่เร็วเกินไป และ ไม่ช้าเกินไป** ให้เกิดผลข้างเคียงจากการปรับตัวให้น้อยที่สุด การคำนึงถึง timing และ speed ในการปรับตัวเป็นสิ่งสำคัญครับ

ความพร้อมในเรื่องที่สอง คือ การมีองค์ความรู้ และ know how ที่จำเป็นสำหรับการปรับตัว: การปรับตัวด้านสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องท้าทาย บางท่านอาจมองว่าเป็นเรื่องไกลตัวและยังไม่เข้าใจ เพราะเป็นเรื่องใหม่และต้องอาศัยความรู้เฉพาะทาง เช่น วิธีการคำนวณปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และการวางแผนการลดการปล่อยก๊าซในกระบวนการดำเนินธุรกิจ ซึ่งรวมไปถึงการเลือกลงทุนในเทคโนโลยีที่เหมาะสม จึงจำเป็นต้อง equip องค์กรให้มีความรู้เท่าทันและมี know-how

- เป็นที่น่ายินดีที่บริษัทขนาดใหญ่ของไทยหลายแห่งได้เริ่มจัดทำแผนการปรับตัวสำหรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือ climate transition plan แล้ว โดยกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ และกรอบเวลาที่ชัดเจนในการปรับกระบวนการดำเนินธุรกิจเพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่ธุรกิจคาร์บอนต่ำ หรือลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ (net zero) ได้อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับหลักทางวิทยาศาสตร์สากล เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน การเพิ่มสัดส่วนของพลังงานหมุนเวียน การปรับปรุงเครื่องจักร ซึ่งจะเป็นแบบอย่างที่ดีให้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กสามารถนำไปปรับใช้ได้

ความพร้อมในเรื่องที่สาม คือ การมีเงินทุนสนับสนุน หรือสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่เพียงพอสำหรับการปรับตัว: การปรับกระบวนการดำเนินธุรกิจให้คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนด้านประสิทธิภาพพลังงาน การเปลี่ยนแปลงเครื่องจักรต่าง ๆ ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงการเปลี่ยนระบบทำความเย็นและบำบัดน้ำเสีย ล้วนใช้เงินลงทุนสูง แต่กว่าจะเห็นประโยชน์จากเงินลงทุนก็ต้องใช้เวลา

2. บทบาทของภาคการเงินในการช่วยยกระดับธุรกิจด้าน ESG

- ท่านผู้มีเกียรติครับ สำหรับบทบาทของภาคการเงินในการช่วยยกระดับธุรกิจด้าน ESG นั้น ด้วยประเทศกำลังพัฒนาซึ่งมีความเปราะบางในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ยังต้องการเงินลงทุนอีกมาก เพิ่มขึ้นเป็นเฉลี่ยกว่าปีละ 2.8 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐในอีก 10 ปีข้างหน้า หรือเพิ่มขึ้นจากในอดีตกว่า 6 เท่าตัว¹² สำหรับการลงทุนด้าน renewable energy และ energy efficiency การมีเงินทุน

¹² Scaling up Private Finance for Clean Energy in Emerging and Developing Economies, International Energy Agency (IEA), PAGE 58 [*Scaling up Private Finance for Clean Energy in EMDEs \(windows.net\)](https://www.iea.org/publications-and-resources/publications/scaling-up-private-finance-for-clean-energy-in-emdes)

และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้เพียงพอ จึงเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญ ดังนั้น ภาคการเงินจึงมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุน เงินลงทุนเพื่อให้ภาคธุรกิจสามารถปรับตัวและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างทันการณ์

- ภาคการเงินไทยก็ตื่นตัวโดยสนับสนุนเงินทุนให้ธุรกิจปรับตัวเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม จำนวนเม็ดเงินที่ต้องลงทุนในการเปลี่ยนผ่านนี้ยังต้องการอีกมาก เพื่อให้ประเทศไทยสามารถบรรลุเป้าหมาย Net Zero Emissions ได้ โดยในปีที่ผ่านมา ธนาคารขนาดใหญ่ให้สินเชื่อสีเขียว (green loan) และสินเชื่อเพื่อความยั่งยืน ประมาณ 190,000 ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.4 ของยอดคงค้างสินเชื่อรวมทั้งระบบ ขณะที่ภาคธุรกิจไทยมีการออกตราสารหนี้เพื่อความยั่งยืน (ESG Bond) ประมาณ 882 พันล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5 ของยอดคงค้างตราสารหนี้ไทย¹³ ซึ่งนับว่าเป็นสัดส่วนน้อยเมื่อเทียบกับความจำเป็น และเน้นการสนับสนุนกิจกรรมสีเขียว ขณะที่เงินทุนสำหรับกิจกรรมเปลี่ยนผ่าน (transition) หรือกลุ่มสินค้าน้ำตาลที่อยู่ระหว่างปรับตัวยังมีไม่มากนัก แต่ยังคงต้องการอีกมาก ดังนั้น การจัดสรรเงินทุนให้ตรงจุดไปสู่กิจกรรมกลุ่ม brown มากขึ้น จะช่วยให้เกิดการปรับตัวที่มีนัยสำคัญ และเกิด action ที่เป็นรูปธรรม
- ดังนั้น ธปท. จึงผลักดันให้ภาคสถาบันการเงินให้ความสำคัญในการช่วยภาคธุรกิจปรับตัวเพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม โดยผลักดันให้ธนาคารพาณิชย์ที่สนใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ช่วยสนับสนุนเงินทุนเพื่อการเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (financing product for transition to environmental sustainability) สำหรับกลุ่มลูกค้าที่ธนาคารแต่ละแห่งเห็นว่าจะสามารถช่วยสร้างการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีนัยและเป็นรูปธรรม โดยให้ความสำคัญกับการสนับสนุนเงินทุนเพื่อเปลี่ยนแปลงธุรกิจ จาก red หรือ brown ให้เป็น less brown หรือ greener ควบคู่กับการให้ความรู้ที่จำเป็น เช่น การประเมิน carbon footprint โดยคาดว่าสถาบันการเงินที่เข้าร่วมโครงการจะสามารถประกาศรายละเอียดแนวทางในช่วงไตรมาส 3 ของปีนี้
- นอกจากนี้ ธปท. ยังดำเนินการตามแผนการวางรากฐาน สำหรับการเงินเพื่อความยั่งยืน โดยงานหนึ่งที่มีความคืบหน้าสำคัญ คือการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคการเงิน และภาคเอกชน ในการจัดทำมาตรฐานการจัดกลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของไทย หรือ Thailand Taxonomy ที่พัฒนาขึ้นโดยใช้เงื่อนไขและตัวชี้วัดที่ชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของไทยและเป้าหมายการควบคุมอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกให้ไม่เกิน 1.5 องศาเซลเซียสตาม Paris Agreement
- ทั้งนี้ ในปีที่แล้ว คณะทำงานได้เผยแพร่ Thailand Taxonomy ระยะที่ 1 สำหรับภาคพลังงานและขนส่งแล้ว และอยู่ระหว่างร่วมกันจัดทำ Taxonomy สำหรับภาคเศรษฐกิจอื่นเพิ่มเติม ได้แก่ ภาคอุตสาหกรรมผลิต ภาคการเกษตร ภาคก่อสร้างและเหมืองแร่ และการก่อสร้าง และภาคการจัดการของเสีย

¹³ คำนวณโดย ธปท. จากข้อมูล Thai BMA โดยครอบคลุมตราสารหนี้ Green, Social, Sustainability Bond & Sustainability-Linked Bond, (2024)

โดยคาดว่าจะเปิดรับฟังความเห็นจากสาธารณชนต่อร่าง Taxonomy ในช่วงปลายปีนี้ ซึ่งหลายท่านอาจยังไม่ทราบว่า Taxonomy นำไปใช้ทำอะไร ผมขอย้ำนะครับว่า Taxonomy ไม่ใช่เครื่องมือภาษีครับ แต่เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการจัดกลุ่มกิจกรรมที่มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และมีประโยชน์อย่างน้อย 3 ด้าน คือ

- **ด้านแรก** ภาคการเงินสามารถสนับสนุนเงินทุนได้อย่างตรงจุด เนื่องจากช่วยกำหนดนิยามความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ หรือ green ให้เข้าใจตรงกัน ทำให้สามารถประเมินสถานะของลูกค้า ว่ามีการดำเนินการที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมในระดับใด จะได้ประเมินโอกาสและความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม ขณะเดียวกัน สถาบันการเงินก็สามารถประเมินสถานะพอร์ตของตัวเองเพื่อช่วยวางกลยุทธ์ในการให้สินเชื่อ
- **ด้านที่สอง** เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงเงินทุนของกิจกรรมเปลี่ยนผ่าน (transition) โดยเป็น 1 ใน Taxonomy แรก ๆ ของโลกที่มีการจัดกลุ่มกิจกรรมสีเหลือง (amber) ซึ่งสะท้อนการให้ความสำคัญต่อบริบทของประเทศที่ยังมีอุตสาหกรรมในกลุ่มสีน้ำตาลอยู่มาก ทำให้อุตสาหกรรมเหล่านี้มี commitment ในการปรับตัวเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น
- **ด้านที่สาม** ช่วยลดปัญหาการกล่าวอ้างเกินจริงหรือ greenwashing รวมถึงการมี taxonomy ที่ได้มาตรฐานสากล ก็จะช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือและดึงดูดนักลงทุนต่างชาติที่ต้องการเพิ่มสัดส่วนเงินลงทุนในผลิตภัณฑ์การเงินด้านสิ่งแวดล้อมในไทยมากขึ้น
- ผมขอย้ำอีกครั้งว่า Taxonomy ไม่ได้เป็นมาตรฐานที่ต้องการให้ปล่อยกู้ หรือ ลงทุนเฉพาะในกิจกรรมสีเขียว และห้ามปล่อยกู้หรือลงทุนในกิจกรรมสีแดง แต่เป็นเพียงการจัดหมวดหมู่ให้เห็นทิศทางที่ควรจะไป ตามที่เทคโนโลยีในปัจจุบันเอื้ออำนวย เช่น ในธุรกิจพลังงาน ที่มีเทคโนโลยีพลังงานหลายรูปแบบ ก็จะช่วยให้อาณาธุรกิจตั้งเป้าหมายระยะยาวในการปรับสัดส่วนกิจกรรมสีเขียวสูงขึ้น และลดสัดส่วนกิจกรรม สีเหลืองและแดง ภายในเวลาที่จะช่วยให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมาย net zero ได้

3. ความท้าทายและ Key success factors เพื่อธุรกิจไทยปรับตัวอย่างยั่งยืน

- ท่านผู้มีเกียรติครับ ท้ายที่สุด ผมขอกล่าวถึงความท้าทายและ Key success factors เพื่อให้ธุรกิจไทยปรับตัวอย่างยั่งยืน ใน Journey ของการปรับตัว ยังมีความท้าทาย ที่สำคัญ 2 ด้าน คือ “ข้อมูลของธุรกิจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม” และ “ความพร้อมในการปรับตัว”
 - ข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งจำเป็นครับ แต่ข้อมูลยังมีจำกัด อีกทั้งในกติกาใหม่ ๆ และแรงกดดันจากเวทีการค้าโลกที่ต้องการทราบแหล่งที่มาและปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของสินค้า อีกทั้งยังมีมาตรฐานการจัดทำรายงานและการเปิดเผยข้อมูล ทำให้การเก็บข้อมูลของธุรกิจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เป็นขั้นแรกๆที่ทุกธุรกิจต้องให้ความสนใจ โดยปัจจุบันบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีการเปิดเผยข้อมูล ESG แล้วถึงร้อยละ 76¹⁴ และคาดว่าบริษัทจดทะเบียนเหล่านี้

¹⁴ [sd_report_2566_th.pdf \(set.or.th\)](#), ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2024)

จะขยายขอบเขตการรายงานข้อมูลให้ครอบคลุมถึงบริษัทใน supply chain ในระยะต่อไป ดังนั้น การพัฒนา data platform และการเข้าถึงข้อมูลที่มีคุณภาพและน่าเชื่อถือจะมีความสำคัญอย่างยิ่ง

- อีกหนึ่งความท้าทายคือ**ความพร้อมในการปรับตัว**ที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะธุรกิจ SMEs ใน supply chain ที่อาจเผชิญข้อจำกัดในการปรับตัว และอาจขาดความพร้อมทั้ง 3 ด้านตามที่ผมได้กล่าวไปข้างต้น ทั้งขาด tone from the top ขาดองค์ความรู้ และขาดเงินทุน ดังนั้น จึงเป็นโจทย์สำคัญที่ทำให้การปรับตัวต้องไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ซึ่งทั้ง 2 ความท้าทายนี้ ผมมองว่ามี 3 C Solutions ด้วยกัน
- **C ที่หนึ่ง Clear direction:** คือ มีทิศทางที่ชัดเจนทั้งในระดับประเทศและระดับองค์กรในการมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกันในด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งประเทศไทยเรากำลังจะมี พรบ. Climate Change ที่คาดว่าจะมีผลบังคับใช้ในปีนี้ จะเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยให้เจตจำนงและเป้าหมายในการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศมีความชัดเจนและสอดคล้องกันในทุกภาคส่วน
- **C ที่สอง Cooperation:** การผลักดันและพัฒนาให้ประเทศเติบโตได้อย่างยั่งยืน ไม่สามารถทำได้หากปราศจากความร่วมมือของทุกภาคส่วน ภาครัฐไม่สามารถออกนโยบายได้หากไม่เข้าใจความต้องการและความพร้อมของภาคเอกชน ภาคธุรกิจไม่สามารถปรับตัวได้หากขาดองค์ความรู้และเงินทุนที่มีต้นทุนเหมาะสม ขณะเดียวกัน ภาคการเงินก็ไม่สามารถออกแบบผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่เหมาะสมหากขาดข้อมูลจากภาคธุรกิจ ดังนั้น ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคการเงิน ต้องร่วมมือและประสานงานกันครับ
- **C ที่สาม Customization:** การคำนึงถึงบริบทและความพร้อมที่แตกต่างกันของแต่ละภาคเศรษฐกิจจะช่วยให้เกิดความสมดุลระหว่างการพัฒนาและการรักษาเสถียรภาพในระยะยาว ซึ่งประเทศเรายังมีกลุ่มที่ไม่พร้อมหรือพร้อมน้อยอยู่มาก โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางและ SMEs สิ่งสำคัญคือ ต้องมีผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน รวมถึงมาตรการภาครัฐที่ตอบโจทย์ความต้องการที่หลากหลาย โดยให้ความสำคัญกับการกระตุ้นการตระหนักรู้ ให้องค์ความรู้ที่เหมาะสม อาทิ การประเมิน carbon footprint รวมทั้งธุรกิจขนาดใหญ่ก็สามารถช่วยเหลือธุรกิจขนาดเล็กใน supply chain โดยเป็นแบบอย่างที่ดีในการส่งผ่านแนวคิดเรื่องการเปลี่ยนผ่าน
- ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานสัมมนาในวันนี้ จะมีส่วนช่วยให้ทุกท่านได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการเริ่มต้น journey การปรับตัวสู่ความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะช่วยสร้างความยั่งยืนในการทำธุรกิจระยะยาว และเพิ่มมูลค่าให้กับองค์กรหรือพบโอกาสต่อยอดทางธุรกิจได้ต่อไป **อย่าลืมนะครับ การเปลี่ยนแปลง ไม่ได้เห็นผลวันนี้ แต่ต้องเริ่มวันนี้** ขอขอบคุณครับ